

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za rádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl. r. č. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půll. 1 tol., 8 nov. gr. celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Ludevít Procházka

co skladatel českých písní a sborů.

(Pokračování.)

3. Čtvero písní pro jeden hlas s průvodem piana. (V Praze u Jos. Šálka.)

Číslo 1. Píseň Čechů. (Slova od Jabna.)

Že nestejnost textu z ohledu začátečních brzy dlouhých, brzy krátkých slabik jednotlivých řádků p. skladateli velkých obtíží dělalo a že by lépe bylo, kdyby se nebyly všechny sloky pod jeden nápěv přivedly, nedá se upříti. Básník bral totiž ohled na stejný počet slabik, na stejný výměr ale méně, a následkem toho přijde brzy dlouhá, brzy krátká slabika na těžkou dobu, což skladatelově hudbě nemálo vadí. Nápěv pozůstává hlavně z dvoutaktových rytmů, které pausami odděleny jsou, s rozdělením textu se neshodují. Vezmeme na příklad první dva řádky pro sebe:

„Minulost slavná hrůzy plná (pausa) se proměnila v dřimotu (pausa) a dějů neuprosná vlna (pausa) nás vrhla z bouře v samotu“ (pausa). — Tu shledáme, že první a třetí pausa smysl a spojení slov ruší. Osmý takt nápěvu měl by souhlasiti se čtvrtým, a byl by na ten pád p. skladatel nemusel slabiku *tu* (od slova „samotu“) celé tři čtvrtě táhnouti, což se při vážném pohybu tím hnusněji vyjímá a nemotorné jest. Porovnejme k lepšímu přehledu dotyčné takty:

3tí takt.

4. t.

se pro mě—ni — la v dří motu

7. t.

8. t.

b

nás vrhla z bouře v samo — tu —

Jak z předešlého vysvitá, bylo v 7. taktu drobným rytmem příliš plynáno a následkem toho nedostalo se pro 8. takt dosti slabik, kterému vlastně slovo „v samotu“ náleželi mělo.

Že se chyba tato ve všech slokách opakuje, rozumí se samo sebou a jest toto nedopatření v skutku směšné a ohyzdí celou skladbu.

Čtenářům již známý motiv z „Kovářské“ na slova „nadarmono“ a „nižádnou“ opakuje se zde, jak následující úryv dokazuje co do rytmu i co do intervalu:

a zva dl v ci zi ně.

Pro slova, která „v cizině“ smysl tvoří, hodilo by se podobné metrum, sem ale na žádný způsob nepřináleží.

S doprovázením souhlasíme až na jeden pád, který snad od jiných za dobrý uznán bude, my ale se s nimi za tou příčinou nesrovnáváme, onto zpěváka v trapnou nejistotu přivádí. V 5. taktu na 3. str. stojí totiž doprovázející quintsextakord v sextové poloze a zpěvák má nastoupiti o jednu osminu později s kvintou téhož akordu. Nám zdá se nastoupení toto velmi nebezpečnou líčkou pro každého zpěváka, a byf by sebe lepší intonovati dovedl, není s to, předepsaný tón (ē) jistě udati. V tomto pádu musel by se buďto nápěv aneb doprovázení změnit, a dle našeho náhledu neutrpěla by melodie, kdyby se místo ē — fīs volilo. V mezihře na 3. str. v 6. taktu hodilo by se na místo posledn šestnácterky *a*, lépe *g*, má-li totiž následující kvintsextakord *a-c-e-fis* patřičně účinkovati, taktéž podobně v 12. na 3., v 16. na 4t, a v 6tém taktu na 5t straně.

(Pokračování.)

Obrana tažného pozounku.

Podává Václav Proška.

(Dokončení.)

Zběžně vypočítal jsem důležité strany naturálních instrumentův a tažného pozounku především, a nezapomněl na to, že i ventila podél časových pokrokův své *zasloužilé* místo zaujímá, ačkoli pro své *zevní* výhody ještě nedospěla, přísné rovnoprávnosti s oněmi požívati.

Zbývá mi ještě poukázati na to, jak p. J. B—ý z pozounku jej uštěpačným pérem tak ranil, aniž vi, na které

traně uboh nejspíše krváceti má, by konečně za oběť libovůle klesnul.

Četli jsme na příklad, že nesnesitelně účinkuje hlas tažného pozounku na truchlící při průvodu pohřebním, anto prý i dilletant tvrdí, že se hudební průvod truchlících, nikoliv však mrtvých dotýká.

Právě proto, že to dilletant hudby tvrdí, a právě proto, že se to jen truchlících dotýká, má napomáhati žalmovým tónem jeviti bol duše nad ztrátou nenahraditelnou a zbožným zvukem smířiti pomijejičnost světa s věčností, kde idea písmem božím zbuzena ještě jednou majestátný hlahol pozouny připomíná, jenž zpráchnivělý popel k životu povolá. Či nemohlby také onen dilletant tvrditi, aby plačícím skochnou zahráli a — —

Důkaz nový, že při pohřbu pozounek tažný zcela na svém místě (co odvětví církevní hudby), a že pro svoji výše sčítanou zvučnost vůbec *veliké mluvy* jeví se býti nástrojem.

Nemůže-li p. J. B—ý takto poraziti, domnívá se, že se ostatně ze stanoviska *krasovědeckého* (!) tažný pozounek nedá doporučiti pro svoji nejproudu — *formu*, a na dovedení toho přináší bohužel čerstvou (?) *anekdotu* ze života rolníka, na jehož bedra mnohý malíř generových obrázků nečasnou hloupost složil, aby si na intellegenci své u veřejnosti kapitálně uškodil.

Aestetika a anekdoty! Pojednání mé nedovoluje, bych po boku prázdné anekdoty humoristické obrázky byť i ze zkušenosti podával, kdy, kde a jak ventilka tuhle majíc čile švitořiti, selhávala, tamopak — chtěc svým zpěvem rozehráti zamrzla. Účelem řádků mých věru není ventilu do prachu směšnosti snížiti.

Netřeba mi o směšné (?) formě trouby s rourami šíře mluvit, abych snad nevpadl do šprýmovného vypravování o *base* a nástrojích (v podobě gigantických klobásů s klapkami), do nich se hudebník teprva obléci musí, a v nich se tak vyjímá, že věru nelze soudit, zdali takový heligon na muzikanta aneb muzikant na heligon hraje.

Krasovědecké stanovisko tu, kde o ducha a duši hudebních tónův mluvit má, málo sobě všímá formy, jenž při tažném pozounku veleskromně homérický smích buditi může, nýbrž svědčí svědomitě na slova moje, slova to k ochraně *tažného pozounku* pronešená. Byl by čas, aby tento své *obligátnosti* tak požíval jako pozouna s ventilou, aby se již poznalo, že není jeden co druhý, aniž by *měl býti nahrazen* pozounek tažný pozounou ventilovou.

Co do kvality tónův patrně stává rozdílů mezi oběma, jako že stává difference mezi sukнем, jež druhdy tkali ruce pilné vůlí mistrovou, a mezi sukнем, jež sotva že zrak stačí stroj tak *lehce* lepí, že je velmi *lehké* a *lehko* k pozbytí, kdežto v onom praděd pokolení svoje odchoval. Sluší však odpočísti, že duch času jinak mysliti káže, a kdo by módě odporoval, starým bláznem konečně by slouti musel podle módy.

Co do kvantity vyrobení suken i zvuků (pozounkových ku př.) ovšem pokročil čas mašinový dosti daleko, ačkoliv se nám o to nikdy jednati nebude, zdali i za málo peněz mnoho muziky (špatné) uslyšíme. Leč uvázl bych snadno na samém konci řádků těch do předmluvy své.

Ještě jednu otázku: Neměl by se tedy (na základě krásné zvučnosti) *tažný pozounek* zaváděti a pěstovati?

Předpokládaje úsudek spravedlivý uvedl jsem odpověď již dříve. Němečtí sousedé rozluštili otázku tu důležitou velmi dobře a pospíšili o ten krok učiniti více. A u nás měl by *pokrok* tento slouti *krokem račím*, u nás, kde každé umění se zdatně odchová a drahá naše vlasť kolébku hudby před celým světem se honositi může?

Školou tedy budiž učiněn začátek!

Pak se dočkáme žádoucí přesnosti v provozování výtečných skladeb u chrámovém i světském orchestru, a všude shledáme, jak velice by zapotřebí bylo, aby pokulhávající pozounek tažný z novu zdráv a čil na nohy se postavil: okamžik ten bylby *skutečným pokrokem* u věci dobré.

Pročež — zdař bůh!

Z Londýna.

(Dop. původní.)

(Rakouské hudební stroje dechové na výstavě Londýnské, české pak zvlášť.)

IV.

České přísloví dí: Hlavou zeď neproraziš, my však co průvodčí po výstavě všech foukajících národů potřebujem jen vzítí do ruky jeden z p. Saxových 8 až 10 střevců dlouhých bombordonů neb jak se všechny tyto stroje nazývají, a fouknouce řádně do stroje toho proti oddělující zdi prkenné, červenou látkou potažené v kterémkoli místě, jenž Francii od celního spolku dělí, a hle; díra jak by ji vyloup', a my jsme zrovna v oddělení Zollvereinu, jednak v jednotě spojených států německých.

Slovo „spojených“ by na první zdání okazovalo na centralizaci hudebních strojů těchto států, což také v skutku co do místnosti tak jest, in natura ale drží se každá zem a zemička, jinak vystavovatelé, federace, poslavši každá buď skříni sklennou neb pouzdra se stroji svými, jak se komu uzdalo.

Vrazíme nejdříve na stroje Würtembergské p. Missenhardta z Ulmu, dosti úpravné, kterých vystavil as 20 kusů ve skleněné skříni všelikého druhu. Prohlédneme-li tyto stroje blíže, zhlédnem patrně namáhání a lapání po všelikých dobrých věcech, které buď přílišnou dychtivostí neb krátkostí času v patřičné kompaktnosti vyvedeny být nemohly, a co stavby vůbec se zdá, že ponejvíce Červeného, částečně Stowassera formy padělal, nicméně snaha chvály hodna býti se zdá.

Po všem uvážení a prohlédnutí bychom strojům těmto Honorable mention přiřkli, než p. Červený troubil na stroje tyto, a přiřknuta prý jim medaille.

Vůbec by se zdálo, že Zollverein velkých pokroků v tomto odvětví nedosáhl, komu však známo, jak tyto státy v Mnichově a Paříži, kde v onom místě takřka doma zastoupeny byly; podiví se mimovolně pokroku velkému, tak že se co obávati u pokroku takého konkurence.

M. B. Pfaff z Kaiserslautern-u v Bavořích vystavil ve skříni as 10, Štegmayer z Ingolstadtu též as tolik žesfových

strojů, oba v práci stejné dokonalosti s p. Missenhardtem, nejdůkladnější však jsou stroje p. Maxe Schustra z Neukirchenu a p. Schmieda z Rýna Kolína. Prvnější vystavil as 25 kusů strojů stavby francouzské s cylindry jiného jak se zdá, však ne nového druhu při skvělé ouhlednosti a dle formy francouzské; nejvýše však stojí co do uhlazenosti a souměru stroje p. Schmiedovy (3 kusy) z Rýna Kolína, mohouce býti vzorem mnohým tamnějším vystavovatelům.

F. A. Paulus z Brunšvíka vyvedl své dva kornety francouzského druhu, z nich jeden postříbřený velmi slušně; naopak mizerné stroje takové podali p. bratří Schustrové v Neukirchenu v Sasích, p. Leidl Jos. v Mohuči, které věru ani do výstavy nepatří.

Prohlédnem-li ještě 2 stroje z Hamburku p. Pieninga, kde nejlepší odchod dařiti se může, poznáme však, že vystavené stroje toho nedovolují, nezbývá nám nic jiného, než projíti polovici dlouhé lodi Zollverein a zabrousiti v pravo do Italie, kde vystavil Pelitti z Milana. Věru, ani nám to slovo z hrdla nechce, když viděli jsme p. Pelittiho v Paříži ještě v oddělení rakouském.

Pan Pelitti tehdy vystavil na dvou místech mosazné i dřevěné stroje a kdežto v prvním oddělení takřka na nejlepším místě, kde 2 řady skříní na zemi běžmo stojící u spojení svým zaokrouhlený roh tvoří, vystaveno pouze 12 až 15 kusů strojů; na druhém pak rohu na jakési krabičce opět as 10 pověšených strojů má, nemohli jsme věru dle ouhlednosti žádných pokroků spatřiti, jak dle výstavy jeho v Paříži soudím.

Na cestě své z Italie stavme se na okamžik v Nizozemsku a Švýcarsku, kde vystavené nástroje obou zemí velikých pomůcek dodělávati se musí, mají-li se alespoň na obstojném místě udržeti. Pohlédněme dále na cestě své k rakouským a posledním to strojům ještě na výstavu p. Mohilona z Bruselu v Belgicku, jak jednoduše sice, ale zároveň velkolepě vystavil stroje všeho druhu, bubny nevyjímaje, jak samojediný ve svých skříních ouhledně složil více než 30 žesťových a 20 kusů dřevěných strojů v rakouském i francouzském slohu, velmi chvalitebného zhledu a jak kollegové jeho Albert z Bruselu strunové stroje v pěkném souměru vystavili. (Dokončení.)

Z Petrohradu.

(Dop. pův.)

(Koncerty zpěváckého sboru. — Předplatní koncerty řízením Rubinsteina. — Dvorní koncerty řízením Šuberta. — Glinkova ouvertura a slovanský duch jeho skladeb. — Koncerty spirituální. Kvartetta.)

Zdejší hudební vývin spočívající nejvíce v koncertní saisoně jest proto pro každého cizozemce v prvním čase zajímavý, poněvadž svými rozmanitými spůsoby a prostředky se nápadným stává a tím největší pozornost na sebe obrací. Ač se pěstuje i hudba dramatická všech posud stávajících škol (pod těmito rozuměj i školu *slovanskou*), pak hudba domácí neb salonní, přec předčí hudba koncertní svou zvláštní

originalností a pestrostí obě ostatní. Zmíním se prozatím o koncertní saisoně vůbec.

Začnem-li s koncerty zabývajícími se vážnou hudbou, nalezneme jich v poměru k druhým málo. K zcela ryzým mohou se počítati: *3 koncerty* uspořádané *pěveckým smíšeným sborem* hraběte *Sěremetěva*, které každého nejvíce zajímaly. Musím se přiznati, že jsem nikdy neslyšel takového pianissima, crescenda a decrescenda, vše s nejjistší intonací a vzornou uhlazeností. Podivuhodné jest však slyšet na při v tónině A-dur poslední akkord sesílený v druhém bassu s Contra A, které od Forte zmizí asi tak, jako blízký zvuk traticí se v dálku. Podle této hloubky 2ho bassu může sobě každý učinit pojem, jak dojímavě působí sbor smíšených zpěváků všemi přednostmi obohacený. Barvitost tónů da se nejlépe porovnat se zvukem varhan, když čisté Smistřevicové registry podporované bývají s pedálem 16ti střeviců. Výtečný ředitel tohoto 100 (při koncertách 150) členů čítajícího sboru jest J. ЛОМАКИНЪ (*Lomakin*). Koncerty byly co nejčtetněji navštíveny a jejich značné příjmy k prospěšným účelům věnovány. Osvobození všech ruských nevolníků bude míti bohužel zde špatný vliv na zdejší četné jak pěvecké tak i orchestrální kapely; jelikož členové dosáhnou nyní samostatnosti a svobody, počínají býti hrdými, aniž by předzvíдали čas trapný a smutný, který jim nastane.

Svrchu řečeným koncertům mohou se nejbliže vřadit předplatní koncerty (10) řízením A. *Rubinsteina* a velké vokální i instrumentální dvorní koncerty řízené K. *Šubertem*. Oba dva ředitelé požívají zde velké vážnosti a zvláště Šubertovi náleží zásluha, že zde symfonické koncerty zavedl a rozšířil.

Vlastnosti *Rubinsteina* jsou zde jak náleží oceněny a každý koncert, kde *Rubinstein* spoluúčinkuje, dojde nejen všeobecné pochvaly a uznání, nýbrž mají mimo toto nejznamenější účastenství se strany obecnstva. Při řízení věnuje *Rubinstein* svoji pozornost jenom k předsevzatému předmětu, vyzná se v upozornění jednotlivých nástrojů, káraje každou nepozornost přísně a důstojně. Jedinou chybu, která by se mu vytknouti dala, jest: příliš *časté opakování* jednotlivých vět při zkouškách, což spoluúčinkující umdlí a k novým chybám zavádí. Na toto poukázané měl by se zvláště ohled vzíti při hudbě vokální, jelikož hlas lidský více šetření požaduje a zasluhuje, než jakýkoliv jiný nástroj. Co pianista súčasťuje se *Rubinstein* v těchto koncertách málo a popřeje raději druhým příležitost k veřejnému vystoupení. Nicméně súčasťní se *Rubinstein* vždy s velkou ochotností v koncertech jiných umělců neb k prospěšným účelům určených, a často lze ho za den dvakráte slyšeti.

Dvorní symfonické koncerty ve velkém divadelním domě řídí *Šubert*. Název těchto pochází z časů, kde vešly u veřejnost. Nyní nachází se v programu jenom jedna symfonie a dle přání císařovny byla i ta při jednom koncertu ouverturou nahrazena, kteréž přání pro ostatní koncerty v platnost se však neuvedlo. Orkestr sestává ze 150 hudebníků, vybraných z veškerých císařských divadel. Všichni choristé veškerých divadel tvoří sbor, který však v sopranu a v altu nedá se porovnat s našim Pražským, kde 80 farních mladistvých choralistů při oratoriích spoluúčinkuje. Šubert řídí

tyto masy obezřele a nenuceně, vyzná se vždy v pravém tempu, vůbec dostojí vždy rádně své úloze. Volba přec nezdá se však od Šuberta záviset; nýbrž spíše od vysoce rozených osob, které vždy svoje oblíbené skladby, tomu neb onomu druhu náležící, rády opakovány slyšají. Císařovna a velkokníže Konstantin navštěvují pilně tyto koncerty. Poprvé slyšel jsem *Glinkovu ouverturu na španělské motivy*, která se ve dvou koncertech dávala a pokaždé opakována býti musela. Myslel bych, že již přišel čas, *kdeby měli pražští ředitelé všimati sobě slavného slovanského komponisty Glinky, který vším právem musí nazván býti zakladatelem slovanské dramatické hudby, hudby to ryze a vesměs originální.* Taková zásoba vytrhla by pány ředitele nejen z častých rozpaků, nýbrž podali by jak umělcům tak i obecnstvu tu velikou výhodu, *poznat čistou a pravou hudbu velikého národa slovanského.* Má-li se u nás hudba slovanská vyvinovat, jest již na čase, *všimati sobě více hudby této a ne cizí.* Jen touto nadšen, možná pohnáhlou otrásl a vypudit zevnitř ducha nynější zakořeněné a odnárodnělé naší hudby a častým slyšením, pak při horlivém studování všeslovanských skladeb najdeme *cestu jinou, samostatnou a k cíli vedoucí.*

Na provedení výtečných a zdařilých slovanských oper nedá se arci dříve myslet, pokud národní divadlo státi nebude; tím více potřeba ukazuje, *sbírat všemožným příčiněním látky čisté a pravé*, ne však padělané, jelikož jenom na základě první lze se nějakého výsledku dočkati. K tomu ať pomáhají prozatím *koncerty, akademie* a poněkud i ostatní *hudební zábavy.* V naší královské Praze najde se nyní tolik jinostranných Slovanů a taktéž mnoho našinců zběhlých v slovanských nářečích, kteří zajisté o řádný překlad se postarají. Jiných překážek se nenaskytuje a protož vynasnažme se. Těchto několik slov budiž důtklivě podotknuto, an se právě zmínka stala o *Glinkovi.* Overturu tuto nelze čítat ku skladbám slovanským, jelikož motivy (jak již uvedeno) a dle těchto i celé spracování rázu španělské národní hudby nabylo. Není to první a poslední pokus *Glinky*, obírat se národní hudbou cizích zemí. Pokud mi známo z přesvědčení, vyznamenal se mimo v ruské též v *polské* a *čerkésské národní hudbě* a věrnou charakteristikou. Důkazy toho podávají výtečné zpěvohry „Жизнь за Царя“ a Русская и Людмила.“ *Glinka* studoval nejen národní zpěvy a hudbu těchto národů vůbec, nýbrž on čerpal z národa samého, což lépe utkví v paměti, a rozněcuje duševní obraznost.

Koncertů spirituálních dostane se Rusům málo. Program několika takových koncertů sestává mimo některé starší ruské církevní zpěvy a skladby ze zlomků chatrných a neznámých oratorií; z uznaných skladeb církevního slohu provozovalo se u velkoknížete Konstantina oratorium: „*Čtvero počasí,*“ řízením Šuberta, ku kterémuž jen císařská rodina a vyšší stavové pozvání obdrželi.

Kvartetní zábavy rozvrhují se na *dva tábory*; v jednom hraje první housle *Wieniawski* a v druhém *Pickel.* *Wieniawski* zdá se však více vynikavým v solové hře, a *Pickelovi* přiřknem pravou pováživost, kterou má každý kvartetní hráč sobě osvojit. V obou hrají pánové *Weikmann* (violu) a výtečný *Šubert* (cello). (Dokončení.)

L e m a u r e.

Výjev ze života.

(Dokončení.)

Komorník králův byl k ní odeslán, jenž sotva dechu popadaje k ní vstoupil. Ku svému ustrnutí nalezl zpěvkyni v půvabném oděvu domácím švitořící nejlíbeznější písně, a když koktaje jí připomínal, by do koncertu pospíšila, odpověděla s úsměvem: „Můj drahý! zazpívám jindy, zapomněla jsem zcela na dnešní koncert a nyní je již pozdě,“ tím se od něho odvrátila, a ve svém zpívání dále pokračovala.

Kapelník se zdráhal, králi z počátku úplnou pravdu odhaliti, ale úslužní jazýčkové to donesli markýzce, a tato nebyla takové povahy, aby na podobnou urážku zapomněla. Ostatně uplynulo několik týhodnů, slečna Lemaure seděla jako dříve na trůně hudby, zajímavá událost zvýšila její oblíbenost, rozmnožila její přátele a byla původem mnoha satyr na markýzku, až jinými událostmi ve světě urozeném se zběhlých byla zapomenuta. Každý se divil nad všemohoucností zpěvkyně — tu jednoho večera, když právě množstvím svých ctitelů obklopena byla, vstoupil její komorník, odevzdávaje jí list, který právě od krále a paní markýzky jí byl podán. Z počátku nechtěla Lemaure svým očím věřit; rychle odtrhla pečeť, proběhla mžikem řádky a pak vítězným úsměchem ho podala markýzu Boufflerovi, volajíc samolibě: „Pane markýz, čtete tyto řádky a učte se z nich, že netřeba strachovati se před žádným, když se nazýváme Lemaure.“

Markýz a s ním druzí četli podaný jim list, v němž se zpěvkyně velmi přívětivě vítala, by příštího dne u hostiny dvora vynajít se dala, ano litováno, že byla churavostí zdržována oslaviti svou přítomností poslední dvorní koncert. Místo hostiny byl veliký palác markýzky u prostřed města.

Každý četl opět tyto milostivé řádky, neb jenom vlastníma očima chtěl se každý o této novince přesvědčiti, která se rychle rozšířila a již příštího jitra hlavní rozprávkou šlechty se stala. Tak mnohý, jenž přístupu k dvoru měl, spěchal domů, v naději, že naň čeká podobné uvítání, ale divno, ani jeden Pařížan, ba ani jediná Pařížanka nemohla se z takové milosti radovati, neb bylo patrno, že zpěvkyni bylo popřáno účastnou se státi hostiny v kruhu rodiny královské.

Žadoucí poledne se blížilo. Ačkoli ledová vichřice snih povětrím hnala, stálo přece na sta lidí v ulici, aby vítězství zpěvkyně vlastníma očima spatřili aneb účastníky této tajné hostiny zhlédli a jásající vítězoslavná Lemaure, skvostněji než jindy oblečena a zdobena, vstoupila do kočáru markýze Bouffleurs-a, jenž se nemálo vypínal, že všemohoucí krása jeho kočáru a služebnictva použití ráčila v době, v které se o nové hvězdě po boku Ludvikovu bájilo, která v osobě uvítané markýzku Pompadour vystrnaditi měla. Kdo by vypočítal všechny pověsti, jež o této věci obíhaly! Kdoby ale mohl vykreslili nedostihlý ráz úsměchu, který zahrával okolo rtů Pompadourových, když se jí popisovala skvostnost, kterouž pověst královskou hostinu ozáriti si byla oblíbila!

Lemaure letěla mezitím ulicemi, třepajíc se zimou, neb se neopovážila, svůj nádherný oblek těžkým pláštěm zmačkatí a dojela takto až k vchodu naznačeného paláce, těšíc se

plnou duší na teplý salon. Podomek otevřel pokorně kočár, na každém stupni skvostných schodů klaněli se jí dva služebníci co nejskvostněji oděni a blažená zpěvkyně okolo nich jako zefír k sálu se ubírala. Dvěře sálu mramorového se rozlínou — ona vstoupí lahodným úsměchem do sálu — ale tentoť jest prázdný a ani jiskry v kamnech není viděti. Uplyne pět, deset minut — uplyne čtvrt hodiny, kráska mrzne navzdor polštářů pohovky, v něž se zaobalila — zůstává pořád sama a nadarmo k oknu přistupuje, aby někoho zhlédla. Žádný kočár nerachotí a přece se neosmělí, zvoniti, ano ona se zlobí na sebe samu, neb zvyklá o hodinu později do společnosti se ubírat, než jak to lístek zvací udával, zapomněla radostí nad svým vítězstvím na svůj obyčej a tak musela sama čekati — to byla pro chvíli její jediná útěcha.

Než čtvrt hodiny vzrostlo na půl hodiny — Lemaure čeká ještě sama, zima ní tak lomcuje, že se více nezdráhá zvoniti — komorník vejde, aby jí ohlásil: „Paní markýzka na

pozvání docela zapomněla; slečna bude jindy k obědu pozvána, dnes je již pozdě.“ Po těchto slovech otevřel komorník dvěře, a volal, hluboce se pokloniv: „Přeju dobrého zažití.“

Slečna Lemaure chvěla se vztekem a hanbou zůstala několik minut jako bezživotná socha v sále sláti a potácěla se pak se schodů, kde ještě služebníci stáli, kteří hluboce se kloníce nahlas volali: „Přejeme dobrého zažití.“ Ano když zpěvkyně na polo mrtva do kočáru byla vsedla, volal i podomek, smeknuv hluboce klobouk: „Přeji dobrého zažití.“

Hvězda slečny Lemaure rychle zašla; markýz Boufflers změnil ještě toho samého dne oblek svého služebnictva a prodal kočár, jehož zpěvkyně použila, která se stala nyní terčem posměchu; na dvoře Ludvíka XV. a paní markýzky panovala bezuzdnější veselost než dříve a smichu nechtělo být ani konce.

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Dašic. (Hudební poměry.) Jistý dopisovatel do „Nár. Listů“ vylíčil před nedávnem velmi trefně bídný stav zdejšího společenského života a musíme se, co se učitelstva týče, pana učitele Augusty Svobody zastati, jenž snad jediný vícero časopisů odebírá a zde zpěvácký spolek zaraziti hodlá. Bude to ovšem Herkulesská práce, spolek takový do života uvést, anto zde téměř žádného řádného zpěváka nenalezneš. Avšak p. učitel Svoboda je hudebník všestranně vzdělaný, jenž zde zpěvácký spolek zaraziti může. Nejprvé bude ovšem třeba, mladé síly ve zpěvu cvičiti a nepochybujeme, že v brzkém čase i my přičiněním p. Svobody zpěvácký spolek míti budeme. Jen vůle a vytrvalost je zapotřebí a napotom se vše podá. Žeby zpěvácký spolek i naši kostelní hudbu pozvedl je očividné, a právě to bude p. Svobodovi, jenž zde ředitelem kůru jest, mocnou pákou k zaražení zpěv. spolku.

Z Pardubic. (Svěcení práporu zpěv. spolku. — Volba ředitelstva. — Janda. — Pernštýn. — Lukes. — Výroční zpráva.) Den 6. lipna utkví zajisté v paměti zdejšího obyvatelstva; neboť tohoto dne odbývalo se svěcení práporu zdejšího zpěv. spolku jakož i volba nového ředitelství. O 11. hodině ráno vynesl statný praporečník p. V. Červinka, maje přes sebe krásný slovanský trikolor, prápor ze zákristie a položil ho na oltář. Za ním šlo duchovenstvo, hojný počet dám, majíce v čele kmotry práporu: paní A. Bubeníkovou, choti ctěného měšťanosty, pí. A. Vernerovou. Výbor zpěv. spolku a zastupitelé jednot-

livých cechů se svítilnami. Slavnosti předslán jest staročeský vznešený chorál „Svatý Václave,“ jenž od sl. zpěv. spolku významně proveden byl a hluboký dojem na obecenstvo učinil. Plukovní kněz na odpočinku, p. P. Szaboliez s asistencí 4 jiných kněží vykonal obřad svěcení. Když byl obřad ukončen, přivěšen jest na prápor od kmoter bohatý slovanský trikolor, darovaný od paní měšťanostové, paní Antonie Bubeníkové. Na červené stužce trikoloru stojí slova: „Zpěvácký spolek Pardubický“ a na bílé: „Věnováno od Ant. Bubeníkové. Při zatloukání hřebů účastnily se následující dámy: Paní Bubeníková, Vernerová, baronka Zetvicová, Krausová, Jahnová, Lorencová, Kučerová, Kotovicová, Vacková, Klicperová, Jiříčková, Lemanová a jiné; z pánů: p. měšťanosta Bubeník, vrchní Kotovic, rada Verner. Po skončení tohoto úkonu promluvil místní kaplan, p. P. Novák několik vřelých slov k shromáždění, jimiž poukázal k významu a úkolu zpěvu, jenž šlechtiti má srdce a povznášeti mysl k činům vznešeným. Posléze vyslovil přání, aby sbor našich zpěvných mužů nosil prápor ten vždy jen ku oslavě tohoto rodného města. Ku konci musím se ještě zmíniti o úpravě práporu zpěv. spolku. Jest z těžké bílé látky hedbávné; na jedné straně ství se v červeném poli bohatě stříbrem vyšívány lev, nad ním vznáší se taktéž skvostně pracovaná, drahokamy ozdobená koruna; strana druhá opatřena jest znakem měšťanským: bílým polkoněm v červeném poli taktéž stříbrem vyšívány, nad ním pak skví se zlatem vyšitá slova: Sláva vlasti! na konci žerdě opatřené znakem zpěváků: lyrou připevněn jest trikolor. —

Volba ředitelstva děla se odpoledne za předsednictví komisara p. Dumonta. Sešlo se 39 údů. Za ředitele spolku zvolen jest: Matěj Kučera, učitel na zdejší hlavní škole (30 hlasy), za výbory v následujícím pořádku: pp. Jan Tomš, úředník při poště (34 hlasy), František Janda, učitel na reální škole (30 hl.), Matěj Hušek, učitel na hlavní škole (28 hl.), Václav Pospíšil, učitel na hlavní škole (28 hl.); za tajemníka opět zvolen pan Josef Klika, reální učitel (38 hl.) Při této příležitosti nesmíme opomenouti, bývalému p. řediteli Františku Jandovi své nejvřelejší díky vzdáti; neboť on to byl, jenž zdejší spěv. spolek s pomocí jiných do života uvedl; on to byl, jenž se při produkcích zpěv. spolku o výtečné síly z Prahy postaral a nám tak ještě příjemnější zábavy poskytl; on to byl, jenž neunavně o zdar spolku pracoval. I voláme mu, jak jsme to již také osobně učinili, třikráte „Sláva.“ Jak se dovídáme, jedná se nyní u zdejšího zpěv. spolku o to, aby se u nás založila škola pěvecká, která by si za úkol obrala, cvičiti mladší síly ve zpěvu a tím počet výkonných údů rozmnožovati. — Článek v Daliboru, aby zpěvácké spolky jakási jména přijala, nepadl na skálu; ba naopak je vodítkem spolku. V příští schůzi spolku přednesen bude návrh, aby spolek náš přijal jméno „Pernštýn,“ což zajisté přijato bude. — Při slavnosti na Hoře Kunětické bude pan J. L. Lukes, ředitel Hlaholu, sbory řiditi. — Tyto dni vyšla výroční zpráva o působení zdejšího zpěváckého spolku v prvním roce jeho trvání, jižto sepsal velmi obratný pan tajemník Josef Klika. Vyjímáme z této o-bezřele sepsané knížky následující data

Během prvního roku svého trvání měl spolek: 57 výkonných, 131 přispívajících a 6 čestných členů, úhrnem 194 členů. Úmrtím, přeložením ve službě ztratil spolek během roku 8 výkonných a 10 přispívajících členů, tak že měl na konci roku 49 výkonných, 120 přispívajících a 6 čestných členů. Ředitelství spolku. Předseda. [Frant. Janda, reální učitel. Výborové: Malěj Kučera, učitel na hlavní škole. Jan Hušek, učitel na hlavní škole. Jan Tomš, poštovní úředník, Václav Pospíšil, učitel na dívčí škole. Tajemník a pokladník. Josef Klika, učitel na reální škole. Čestný výbor. Jan Ludevít Lukes, ředitel „Hlaholu“ a měšťan Pražský. Čestní členové. Jan Dumont, c. k. okr. adjunkt, Kar. Kisslinger, c. k. okr. berní, Jan Lorenc, měšťan a městský výbor, Em. Meliš, redaktor „Dalibora“ v Praze, Ed. Nápravník, kapelník v Petrohradě. Dne 20. srpna 1860 podali pp. Janda, Kisslinger, Klika, Kučera, Podroužek a Remeš k vys. c. k. místodržitelství žádost o povolení ku zřízení zpěvického spolku v Pardubicích, přiloživše seznam asi 40 osob z úřednictva, učitelstva a měšťanstva, kteří co členové ku spolku přistoupiti hodlají, a stanovy ku potvrzení. Vynešením od 8. ledna 1861 č. 67348 povolilo vys. místodržitelství, aby se v Pardubicích zpěvický spolek zřídil, a vynešením od 11. května 25314 potvrzeny stanovy spolku tohoto. Dne 9. června 1861 odbýval spolek první valnou hromadu, k níž se 16 výkonných členů dostavilo, a v níž přečteny stanovy a vyvoleni ředitel, výborové a tajemník spolku. Knihy spolkové jsou v nejlepší pořádku, listovna čítá 60 čísel; spolek má v 71 sešitech 142 hudební skladby, z nichž darem obdržel: 58 od p. Vostřebala, 38 od p. Lorence, 4 (věnované) od p. Nápravníka, 3 od p. Jandy, 2 od p. Vinaře, po 1 od p. Knittla (věnovanou), od sl. Kopfmalerovy, od p. Rosůlka a od p. Hubáčka. Příjmy obnášely úhrnem 631 zl. 8 kr. Vydání obnášela úhrnem 529 zl. 89 kr. Odpočetli se od příjmů 631 zl. 8 kr.; od vydání 529 zl. 89 kr., zbylo v pokladnici hotových 101 zl. 19 kr.

Z Pardubic. (Zpěvická slavnost na hoře Kunětické.) Jak v těchto listech oznámeno bylo, odbývala se neděli dne 27. lipna slavnost pěvecká na Hoře Kunětické, ku které na tisíce lidí z vůkolí a i z dálných krajů se dostavilo. V hostinci na „Veselce“ ve vkusně okrášleném sále „Odeonu“ odbývala se hudební zkouška a které již všcky zpěv. spolky se svými prapory přítomny byly. V plném počtu shromážděných spolků zpěvických i s prapory tam bylo deset a sice: Pražský Hlahol, Pardubický Pernštýn, Chrudimský Slavoj, Kutnohorský spolek, Královéhradecký, Kralodvorský, Jaroměřský, Chocenský, Čáslavský a Chrastecský; zastoupeni byly jedním neb více členy

zpěv. spolky: Vysokomýtský Otakar, Kolínský Dobroslav, Litomyšelský, Novopacký, Brandýsský nad Orlicí, Lomnický, Polenský, Přeloučský, Hermanoměstský, Bydžovský, Turnovský, Českokalický, Horický a Mělnický. Nejvzdálenější zastupitelé byli čtyři statní členové Mělnického spolku pp. Kozdera, Viktoryn, Vykysal a Zahradka, kteří na 20 mil cestu podnikli do Čech východních. Vsech zpěváků bylo 457 nepočítaje 60 údů domácího spolku Pardubického. Již při této zkoušce přibýly telegramy s pozdravy od Slovanů Viedeňských shromážděných na Lysé hoře a spolku „Velký Poděbrad“ v Poděbradech. Pardubice byly ve svátečním oděvu. Nad branou vztýčen byl v slovanských barvách vyvedený velký nápis „Vítáme vás;“ o něco níže visel na levé straně korunovaný lev, po pravé straně pak znak Pardubického půlkoně, jež město toto obdrželo od prvního arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Na některých domech byly též nápisy na př. „Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti,“ „Hej Slované“ atd. Asi po 3. hod. poledne hnul se veliký průvod spojených zpěv. spolků z hostince na „Veselce“ a táhl přes náměstí labským předměstím ke Kunětické Hoře as 1½ hodiny od města vzdálené. Ve vesnicích Hradešti v Brozanech a v Rábu, jimiž se jeti musí, byly brány ze zelené chvoje okrášleny znaky stavu rolnického. Na Hradištské bráně stál nápis: „Sláva vlasti a sborům zpěvickým;“ na bráně Brozanské: „Vítání buďte od bratrů rolníků“ a na Rábské: „Zdař Bůh.“ Asi k 5té hodině přihnuly se do hradu zpěvické spolky s vlajicemi prapory. Pohled, který se nyní naskéтал zrakům, byl v pravém smyslu slova uchvacující. Uprostřed rozsáhlého hradního dvora bylo na 7000 diváků, hlava vedle hlavy, žeby bylo jablko nepropadlo. Mnozí seděli v oknech proměněných v lože primitivního ovšem způsobu, mnozí na galeriích střeš, ano i z listů a větví velikého u prostřed zřícenin stojícího ořechu vyhlídaly hlavy lidské. Valná většina obecnstva ovšem stála, a skoro u prostřed tohoto dvora stál na vyvýšeném podium Lukes, okolo něhož s prapory zpěvické spolky. Když Lukes vystoupil, pozdravili jej zpěváci i ostatní obecnstvo hlučným potleskem. P. Přerhof zahájil přednesením Jahnova proslovu produkcí samou. Proslov byl vřele přijat, některé narážky jako „Nedejme se“ opětovalo obecnstvo hlučným jásotem. Pak přednesla kapela Chrudimská jednu hudební skladbu, avšak dojem ohromný způsobily zajisté krásný Voglův sbor „Cikáni,“ při němž chrudimský p. purkmistr Klimeš svým příjemným tenorem cituplně solo zpíval, a Hellerova kadryla z národních písní. Žertovná tato komposice obecnstvo zvláště dobře bavila, a některé jadrnou českou satyru vyznačující písně přijaty byly se srdečným smíchem. Po prvním oddělení produkce volán byl pardubický p. starosta Bu-

beník, aby přečetl některé telegramy od českých horníků z Lubna v Štýrsku a z Králové Dvora. Z druhého oddělení programu líbila se nejvíce staročeská píseň: „Naděje se vyplnily,“ jakož i oblíbený Veitův sbor „Na Prahu.“ Ke konci zpíval Lukes jednu sloku národní písně „Kde domov můj,“ již tisíce hlasův po něm opětovalo. Byl to slavný okamžik, když s vysoké stráně Kunětické se zřícenin staré slávy české rozléhaly se krásné zvuky této písně v bohatou rovinu pardubickou, kterouž s chloubou zoveme domovem a jejíž úrodu nejeden soused za hranicemi nám závidí. Počet lidí na Kunětické Hoře shromážděných může se páčit na 15.000: 5.000 osobám byly dány lístky do hradu. přes 500 bylo zpěváků, více než 1.000 lidí se pustilo z darma. Venku před hradem bylo posluchačů více než jednou tolik.

Ze Slaného, 24. července 1862. (Výlet Sokolů do Sternberga. — Spolky zpěv. města Loun a Slaného.) „Na zdar,“ doznělo sice v lese sternberském, ale hluboko utkvělo v srdci všechněch na místě tom shromážděných, jenžto se z našeho okolí v četném množství sešli, aby uvítali zároveň se spolky zpěv. měst Loun a Slaného statečné Sokolíky. Slavnost takovou neviděl zajisté ještě nikdy Sternberg. V Muncifaji očekávali pěvci dotčených spolků a množství obecnstva ve bráně slavnostní, k tomu schválně shotovené, blížící se malebný tah bujarých Sokolů, aby je odtud do Sternberga uvedli. Byl-li to pohled krásný a zajímavý na vítězný tah svižných Sokolů v jejich kroji malebném, byl nyní ještě krásnější a zajímavější, když se k nim přidružili oba dotčení zpěv. spolkové se svými prapory a sbor místních hudebníků. Zdaž neplesalo srdce každého Sokola, když byl překvapen od pěvců písní svou: „Hoj Sokolici mužně v před!“? A jak statečně vykračovali sobě nejen Sokoli sami, ale i pěvci a přítomní všickni! Po písní Sokolů hrála hudba krásný pochod z písní národních až na prostrannou louku, kdež stánilo okolo 400 Sokolů. Byliť 2 hod. a jistě na čase, poohlédnouti se po nějakém občerstvení. Na krátký čas opuštěna byla zelená louka, neboť již ve 3 hodiny začaly prostocviky Sokolů. Velmi krásně vypadalo jednokaždé cvičení, největšího ale obdivování vzbudilo mezi diváky vyhazování na plachtě. Především zazněl sbor „Na Prahu“ od přítomných pěvců obou spolků, jenž byl s hlučným potleskem od obecnstva přijat. Po odbytých cvičeních zatančili sobě Sokolové s našimi děvčaty dílem v sále, dílem na louce. Před odchodem sestoupili se ještě jednou pěvci a zapěli 3 sbory, a to: Píseň cestujících od Abta, „Píseň Šumavanů“ od Jirgesa, Kadryla od Hellera. Na to mluvil velmi dojímavě p. prof. Tonner k pěvcům obou spolků vyjadřuje své díky za všcky bratry

Sokoly. V krásné své řeči zpomínal na minulost obou měst Loun i Slaného. A tu se tuším dotekl pravého místa každého obyvatele těchže měst; neboť nastalo povolávání „Sláva!“ s obou stran. Před domem, kde Havlíček bydlel, postavili se Sokolové a s nimi veliký dav lidstva, aby počtili ono místo. Před a po řeči p. prof. Tonnera zpívala se „Kde domov můj?“ Kratičká byla již jen cesta, po které pěvci doprovázeli své bratry Sokoly k domovu. Za to bylo tím srdečnější loučení-se; neboť každný z nás chtěl ruku tisknouti každému Sokolu. Nekonečné zdálo se býti pozdravování „Na zdar!“ a předce jsme se dočkali mužů posledních, Smutně se mnohý z nás za nimi díval, přeje jim šťastnou cestu a vzkazoval pozdravení matičce své Praze stovčaté. Hned se dali také pěvci na cestu ku Slanému, aby se ještě bavili se svými bratry z Loun, jenžto ochotně se dostavili na vyzvání slanského „Dalibora.“ Společně sobě pohovore, aby program vyzpívali, pozvedli ještě hlasů svých a tu jsme slyšeli „Sverný duch“ od Suchánka a „Bratří rozveselme se“ od Pivody. Těšíme se již zase na jeden výlet do Peruce, místa historicky památného, o němž se vyjednává. Okolo půlnoci loučili se opět bratři zpěváci, děkující jedni druhým za tak utěšené chvíle právě minulé. A rozléhalo se opět ono rázné a významné pozdravení: Na zdar!

(J.) **Ze Strakonice.** (Národní slavnost.) Dne 5. a 6. srpna bude se zde odbývatí národní slavnost památky F. L. Čelakovského. Jak Vám z programu*) snad známo bude, odbývatí se zde bude dne 4. srpna ve 4 hodiny odpoledne hlavní zkouška; na večer oznámí hudba, střelba a osvětlení města slavnost na 5. srpna ustanovenou. Dne 5. srpna o 10. hod. ráno bude rekviem ze 17. století od V. Holana pro 4 mužské hlasy, jež upravil Jos. L. Zvonář, po ukončení mše slavný průvod k rodinnému domu Čelakovského a odhalení památní desky. O 5. hod. téhož dne odpoledne započne koncert „u bílé růže“, při němž i údové jiných zpěv. spolků spoluúčinkovati budou. Program koncertu je následující: I. Oddělení. 1. „Saročeská“ ze 17. století, pro sbor od J. L. Zvonáře upravena. 2. Proslav složil V. Lešetický, přednese p. Böhm. 3. „Umlklo stromů šumění“, dvojzpěv pro 2 soprany s průvodem piana od K. Bendla. 4. Introdukce a variace na kontrabas, s průvodem piana od Fr. Gregory. 5. „Vlašovice Selanka“, trojzpěv se sborem od Fr. Gregory. 6. „Na Prahu“, sbor od Veita. II. Oddělení. 1. „Běla Kravice“, od F. L. Čelakovského, ve sbor uvedl J. L. Zvonář. 2. La Mélancolie Pastorale, pour le Violin par Fr. Prume. 3. „Nitra“, čtverozpěv od Fr. Gregory. 4. Deklamace od Čelakovského.

*) Obdrželi jsme též program od pp. pořadatelů.

5. „Šumavan“, sbor od P. Jirgesa. 6. Reminiscence z opery: „Die Guelfen und Gibellinen“ od Meyerbeera, uspořádána pro fisharmoniku od Lickela. 7. „Kde domov můj“, ve sbor uvedl Ferd. Heller. S programem tímto souhlasíme až na dvě čísla, která se tam v skutku dobře nevyjímají; je to melancholie, kus pro housle od Prume-a a reminiscence z opery „die Guelfen.“ Místo první skladky mohla se vzít Elegie od našeho rodáka Ernsta aneb jiné skladby téhož druhu od Pecháčka, Jansy, Mildnera nebo od Lipinského, Wieniawského, Rubinsteina, slovem od nějakého slovenského skladatele. Místo těch reminiscencí mohl se dát nějaký originální kus od českého skladatele. Co zvláště také nápadné jest, že p. Gregora, jehož si ostatně co důkladného skladatele velice vážíme, třemi skladbami zastoupen jest, čímž program na rozmanitosti ztrácí. Konečně musíme ještě podotknouti, že se zvláště takové skladby vybrati měly, které Čelakovského básně za základ mají, k čemuž se jen málo hledělo.

Kronika zpěv. spolků.

Že zpěvácký spolek Počátecký před čtyřmi roky založený, z tvrdého spánku procílil a značný pokrok učinil, jest zásluha rázného předsedy p. Jana Budíka a výtečného ředitele zpěvu p. V. Fišera. Na vzdor tomu, že někteří údové svým vystoupením ze spolku jej zničit mínili, udržel se tento spolek přec a dochází všudy, kdekoliv se slyšet dá, valné pochvaly, jak se z dopisu z Vlašimi a Pelhřimova dovidáme, čemu by sotva bylo tak bývalo, kdyby se nebyla stala změna v ředitelství. V Počátkách odbývatí bude zpěvácký spolek svčení svého práporu. Následující sbory budou se společně zpívati a sice při slavnosti: 1. Píseň sv. Vojtěcha. 2. „Vzhůru ku zpěvu“, dvojsbor od Nápravníka. Při koncertu: 1. „Utonula“ od Křížkovského. 2. „Lovecká“ od Nápravníka a 3. „Na Prahu“ od Veita. — Zpěv. spolek v Selčanech dočkal se konečně svých stanov a volil dne 24. definitivní výbor. Zvolen byl za protektora poslanec na sněmu zemském pan děkan Beneš Meth. Kulda, za předsedu P. Jirí Skřivánek, za místopředsedu p. Jos. Gaerthner, za ředitele p. J. Lipka a za místoředitele p. J. Výtvar. — Zpěvácký spolek Klatovský umluvil se s tamnějšími občany k společnému výletu na Vráž v neděli 3. srpna, při čemž se zvláště zpěvácký spolek a studující zúčastní. Očekávají se též sousední zpěv. spolky. — Zpěvácký spolek Poděbradský „Velký Poděbrad“ uspořádal 20. července národní slavnost pěveckou ve prospěch požárem postižených obyvatelů skučeckých a vodňanských. Mimo zastupitelů zpěv. spolku pražského „Hlaholu“ pp. Hellera, Procházky a Kučeru účinkovalo více půl

druhé sta pěvců z Poděbrad, Čáslavi, Kolína, Králova Městce, Kutných Hor, Nymburka a Sadské; zpívány byly následující sbory: 1. „Píseň cestujících po vlasti“ od Abta, „Utonulá“ od Křížkovského, „Na Prahu“ od Veita, „Válečná“ z Rienzi od Vintra, „Odchod českých myslivců“ od Mendelssohna a „Večerní“ od Zvonáře. Zpěv rozjařil a oblažil všech přítomných, došed všeobecného uznání. — Zpěv. spolek v Litomyšli přijal jméno „Otokar.“ — Zpěv. spolek ve Mšeně uspořádá dne 3. srpna ku prospěchu krupobitím ztížených obyvatelů, pěveckou, hudební a deklamatorní besedu. Spoluúčinkovat bude rodák tamnější p. Jan Písek, jeden z nejslavnějších zpěváků žijících, potom oblíbený deklamator p. Prerhof. — Pan František Náhlavský, rádni a předseda záložny slíbil zpěv. spolku Mnichovo-Hradištskému 50 zl. — V Plzni zadali někteří zpěvu a hudby milovníci za povolení k založení zpěv. spolku jménem „Hlahol Plzeňský.“

Z Prahy.

Česká opera. Dne 27. července se dávala Donizettiho „Marie, dcera pluku“ v překladu od Pečírky. Musíme se vyznati, že jsme byli uspokojeni, hrálo a zpívalo se v celku slušně, zvláště vynikala zase sl. z Ehrenbergů (Marie). Co se nám zvláště u této slečny líbilo, bylo to, že nepřeháněla jednotlivé momenty a zpívala nenuceně, plyně. I p. Polák (Tonio) co nově engažovaný člen opravňuje nás k naději, že z něho bude zdatný herec; zpěvák dobrý (ač má poněkud slabý hlas) už je a cvičením-se ve zpěvu samo sebou přivádí silu hlasu takřka v náručí; a má-li zpěvák příjemný hlas a dobrou školu, lépe se vyjímá na jevišti než mnohý křikloun beze školy. Pročež radíme panu Polákovvi, by se jen pilně cvičil v dramatické hře a nemyslel, že jenom musí zpívat. Pan Sák (Sulpíc) byl ve své úloze dobrým. Sbory byly na prostoru novoměstského divadla příliš slabé, ač šly dobře. Obecenstva bylo po skrovnu shromážděno, ale bavilo se dobře, tlesklalo slečně z Ehrenbergů za výtečný zpěv (zpívala slečna dvě vložené německé písně s českým překladem) i za zručné bubnování. Opera netrvala dlouho, pan kapelník ji hnal taktovkou jen v před; nu vždyť bylo málo obecenstva! A. O.

Italská opera. Společnost italských operních pěvců pana Merelliho přinesla žádoucího občerstvení v stagnaci opery zdejší; mámeť bez toho větší část prvních zpěvaček a zpěváků rozpuštěných na dovolenou, což pak právě nyní rádi sneseme, anto se nám nepřítomnost domácích tak bohatě nahrazuje. Společnost k nám přibývši čítá ale též výborné síly, než abychom se byli přenáhliili ve svém tvrzení. Dávaly se následující opery až po-

sud: „Cenerentola“ od Rossiniho (22. července), „La Traviata“ od Verdiho (24. čvce.), „Il barbiere di Siviglia“ od Rossiniho (26. července), „Don Pasquale“ a „Lucrezia Borgia“ (2 akty) od Donizettiho (29. čvce.) Dále jsou na programu: „Marta“ od Flotowa (31. čvce.) a „Don Giovanni“ od Mozarta na jeho památku (2. srpna). Mezi dámami slušno do popředí postavit sign. Volpini a Filippi, ač i druhé dobré, rutinované síly jsou. Sl. Volpini zpívá něžně, čistě, hru má výbornou, vše u ní jest přirozené. Sl. Filippi má silný, příjemný orgán, zpívá rázně, tak že uchvátí i přísného posluchače. Mezi pány vynikají sign. Mazetti se svým silným bassovým hlasem, čistou výřečností a drastickou, avšak nepřeháňenou hrou; sign. Agnesi, jehož překrásný, bujarý hlas i v sebe větším divadle vystačí; sign. Zacchi, výtečný barytonista; sign. Tombesi, tenorista s výbornou školou. Nechceme rozváděti do podrobná výtečnosti zmíněných umělců, podotýkáme jen, že souhra jejich jest vzorná, k čemu přispívá též jejich zvláštní ředitel, sign. Luigi Orsini. Při těchto italských představeních se mohl každý přesvědčiti, jak líbezně italská řeč se vyjímá ve zpěvu, již česká jen něco málo ustoupí; byli bychom žádoucí, slyšeti „Don Pasquale“ v německé řeči, zdaž by mohl právě tak kvapně zpíván býti jako od pana Mazettiho! Co se nám nelíbilo v představeních italských a co zajisté pro ucho urážlivé jest, bylo zpívání někdy jen několika slov v německém jazyku od vypomáhajících zdejších členů! což se nemohou tito rozloučiti s pohodlností a naučiti se těch pár slov taktéž italských? Nepravíme toto snad z tendenci, neb bychom kárali taktéž vloudění českých slov do jinojazyčného představení.

— Výtečná operní společnost p. Merelliho bude k oslavě památky Mozarta, jenž svého „Don Juana“ pro Čechy složil, dne 2. srpna v Novoměstském divadle „Don Juana“ provozovati. Upozorňujeme veškeré hudby milovné obecnost na toto zajímavé představení. Při této příležitosti podáváme malou básničku co výraz nadšenosti pro hudbu italskou zaujatého Čecha:

Bella Italia! i tuoi messaggieri
Cogli accenti di voce sonore
San penetrare nell' imo del cuore
Fa che sian i gentil' forieri
Di nuovi accordi sentimentali
Fra i due paesi piu musicali.

— Celoroční zkoušky žáků varhanické školy obou roků odbývaly se, jak jsme se náhodou z nárožních cedul dozvěděli, v úterý dne 29. lipna v místnostech téhož ústavu. Žáci prvního roku doprovázeli na varhany následující

skladby: Graduale z Es-dur, pro smíšený sbor od A. Koželuha, doprovázeno Moravcem Jos. Benedictus z A-dur, pro solový altový hlas od F. Brixioho, doprovázel Walter Vilém. Benedictus z G-moll pro solový soprán a alt, provázal Wacek Jindřich. Kyrie do B-dur, složil A. Caldara pro smíšený sbor, doprovázel Šedivý Josef. Žáci druhého roku přednášelo následující varhanní skladby: Koncertní fantazie z C-moll od A. Hesse, op. 36. č. 4., přednesl Benda Josef. a) Adagio z As-dur od Jos. Krejčího, op. 1. č. 2.; b) Slavnostní předeбра z D-dur (nová), složil Jos. Krejčí, op. 33. č. 1., přednesl Ulbricht Karel. Praeludium a veliká pětihlasní fuga z Es-dur od Šebest. Bacha, přednesl Růcker Bernard. a) Smuteční prelude z C-moll od Jos. Krejčího (nové), op. 33. č. 5.; b) Velké prelude z C-moll od Fel. Mendelssohna-Bartholdyho, op. 37. č. 1., přednesl Voves Antonín. a) Andante z H-moll od F. Mendelssohna-Bartholdyho, op. 65. č. 5; b) Velká fuga z D-dur od Jos. Krejčího, op. 2. č. 1, přednesl Krolop Josef. Velké prelude a fuga z A-moll od Š. Bacha, přednesl Ladislav rytíř Želeňski. Praemie obdrželi, jak se z „Bohemie“ dovidáme, B. Brůcker (první), Krolop (druhé), Krehan (třetí); akcesit obdrželi Benda a Gynrič.

— Výroční zkoušky hudební chovanců p. Václava Stáry, ředitel ústavu pro piano, které se dne 16. a 17. m. m. v sále na Žofíně odbývaly, došly nejen hojného účastenství, alebrž i velké pochvaly se strany obecnosti. Chovanci veškerí velmi statně si počínali a osvědčili všude přiměřený přednos, značnou technickou zručnost a krásný pružný úhoz. Co se volby kusů dotýče, svědčí ona o obezřetosti pana ředitele, jenž také velký zřetel k skladbám od českých skladatelů bral. Slyšeli jsme následující skladby českých skladatelů: Menuet z Don Juana od Schulhoffa, La Mignon od Fr. Kavána, fantazii z Dinory od Kuhe, La Gazelle, polka od V. Grafa, La sentinelle od Voříška, rhapsodie od Hampla, České perle, fantazie od Ed. Nápravníka, duo od Lad. Dusska; fantazie z Marty od Kuhe, Souvenir de Bohême od Grafa, scherzo od Jos. Förstra. Všechny tyto skladby došly velké pochvaly; nejvíce však líbily se „Sentinelle“ pro dvě piana od J. V. Voříška; roztomilé Mignon od Kavána; dovádivé scherzo od Jos. Förstra: vzletupná fantazie „České perle“ od Nápravníka a Souvenir de Bohême od Grafa. V sólech vyznačila se sl. Summova, pak sl. Chevalierova, Otčínkova, Severova, Schwarzova, Frankova, Heinsohnova, které své úlohy s velkou pochvalou provedly. Z chovanců vynikli p.

Karner, Čížek, Leder, Vacek, kteří taktéž za správné provedení svých partií hojným potleskem odměněni byli. Chvalnou zmínku zasluhují: sl. Freyova, Freundova, Schwab, Formánek, Mareš atd. Pospolné kusy slyšely se vši možnou správností a plyností; zvláště slušno jmenovati quatuor od Spohra; trio od Beethovena, Holdování Haendlovi, duo od Mošlesa a Mendelssohna, ouvertura k „Anakreonu“ od Cherubiniho, duo od Volfa a Vieuxtempse, trio od Bargiela, duo od Lysberga, sonata pro housle a piano od Mendelssohna, trio od Marschnera, symfonie od Mozarta, quatuor od téhož, duo od Thalberga a Beriota, a ouvertura na české písně od Emila Tittla, které od žáků byvše dobře provedeny velice se líbily. Pan ředitel V. Stára dokázal patrně těmito produkcemi, že požadavkům a povinnostem svým úplně dostal a u svých chovanců značných pokroků docílil. Ze všeho bylo viděti, že dlouhá zkušenost u vyučování, vytríbený vkus u volení skladeb a všude bdící opatrnost jsou předními vlastnostmi pana ředitele V. Stáry, jenž také i co do rovnoprávnosti největší nestrannost zachovává. Jak se dovidáme, čítá ústav pána V. Stáry as 120 žáků, a což jest také důkazem o oblíbenosti horlivého a přičinlivého téhož ředitele. rs—

— Slečna Marie Korschnerova, ježto následkem mnohých nepříjemností dobrovolně od českého jeviště odstoupila, engažována jest s velice příznivými výminkami u velkého divadla „Viktoria“ v Berlíně.

— Naše krajanka sl. Kroppová, kteráž byla údem německé opery v Pešti, engažována jest pro letošní rok u opery v Brně.

— Slečna Marie Schmidtova, Pražanka, engažována jest u dvorního divadla v Meiningách.

Hudební literatura. Nákladem Christofa a Kuhé vyšly tyto dni dvě německé písně od Aug. V. Ambrose, při nichžto jen litujeme, že nejsou české. Jmenují se „Röslein“ a „Waldeinsamkeit“ a stojí 42 kr. rak. č. — V tomtéž skladě vyšlo pět lehounkých klavírních kusů: Pochod, národní píseň s variacemi; Bolero, Rondino a závěreční kus od C. F. Brunnera, které pro jejich lehkost a přístupnost všem začátečnickům doporučujeme. Stojí 54 kr. rak. č. — „Svoji k svému“ je titul nové vlastenecké písně pro nižší a vyšší hlas od neunavně pilného Ludevíta Procházky. Zevrubnější kritiku o ní podáme při posuzování skladeb paně Procházkových.

Listárna.

Panu Jos. Uh. v Sel. Žádaný kus K. B. můžete dle svého přání pro kvartett dostat; bude stát 1 zl. 50 kr. r. č.